

da, ab la destral ben esmolada al muscle y disposat á fer ab ella pas en qualsevol part ahont la maynada haguessen atravesat en el camí barders y barres per aturar el nuviatge y arreplegar un grapat de confits. Venia luego la nuvia, el *fadri major* y un altre fadri, la mare y 'l pare de aquella, portant el pare en una mà la brida y en l'altre la bossa dels diners, tots ab sos respectius mossos de peu y per últim, en dos caixés noves de fusta de noguera, colocades sobre d' un ben guarnit matxo al qui tirava del ronsal un enflocat minyó, anavan les robes de la desposada. El bon avi 'ls acompanyá fins á la llindera del portal portant en la mà un bonich mocador de seda de vistosos colors ab un nú en un dels bechs continguent unes quantes monedes d' or y dirígentse á sa estimada fillola,—vetaquí, li digué, vetaquí l' últim tortell. Encomanam á Deu, que jo desde allá dalt (y aixó ho deya senyalant al cel) ahont espero anarhi aviat, ja prepararé per tú, y agafantla de la mà, tinch compte á caurer, senyat bé y resa un Pare nostre á Sant Antoni y avans d' arribar á les envistes de *Castell s' Espasa*, per l' amor de Deu baixa de cavall. Y donantli amorosa abressada y estampant un bés en ses galtes se despedí ab sospirs y llágrimes, besá la mà á son padri y ajudada per el fadri major colcá en la cavalcadura que li estava preparada. Se sentiren alguns «á Deu sia» «Deu vos quart de mal y Sant Antoni,» y altres paraules de comiat, mentres que la nuvia 's persignava y resava el Pare nostre que poch rato avans li havia encarregat el seu padri; desfilá el nuviatge y l' afligit vell se quedá al pas de la poria, fixa sempre la mirada en sa hermosa fillola. Al perdrels de vista, aixecá 'ls ulls al cel y desos llabis sortiren aquestes paraules:

«¡Senyor, guardaula de mal y benehíuho tot!»

.....

Aquel mateix dia, ¡qui havia de dirho! tot era dol y desespero en abdues masies. ¿Qué havia passat? Avans d' arribar la cavalcada á les envistes de *Castell s' Espasa*, la nuvia prou que 's recordá dels concells del seu padri y demaná que la descolcasen. Veya á sos peus timberes esglayadores y li semblava que á cada pas havia d' ensopegar sa cavalcadura. El *fadri major* ja 's disposava á satisfer els desitjos de la donzella quant l' *Espader*,—no tinguéu por, digué, per alguna cosa hi soch jo;—y 's posá á espedregar el camí y arramblar grosses pedres á la banda de més perill. El camí era molt estret y 'l criat de la nuvia en compte d' anar al costat d' aquesta, tenia que anar al darrera agafat á la cua de la mula. Les paraules y les obres de l' *Espader* animaren á la comitiva, més que més quant alguns dels que la componian afirmaren que per allá hi havian passat moltes vegades á cavall. Ningú descolcá y seguiren el camí, mes ¡oh fatalitat! no havian encare caminat vint passos quan tots llansaren un ¡ay! desgarrador, mentres que un ¡ay! d' agonía pujava del fons del estimball. La mula de la nuvia havia posat un peu en fals y ab ella havia caygut al abím.

.....

Lo que de moment allá tingué lloch no ho diu pas la tradició. Lo que se sap es que 'l cos de la desgraciada donzella fou recullit á trossos y que 'l nuvi per qui de cop y volta els cants epitalàmichs s' havian convertit en tristíssima *Elegia*, aná durant molts